

UPPSALA UNIVERSITET
Institutionen för nordiska språk

C-UPPSATS
VT 2013

Hanna Rosén

"Värst vad du har blivit kawaii på sistone!"

En undersökning av slanguttryck, lånord och språkblandning i svensk-japansk subkultur

Handledare: Carin Östman
Institutionen för nordiska språk

Sammandrag

Japansk populärkultur får allt fler fans i Sverige och svenska ungdomar inspireras av popartister, japanskt mode och framför allt de speciella tecknade serieformerna - *manga* och *anime*. Den här uppsatsen behandlar språkandet inom den svensk-japanska subkulturen med fokus på slanguttryck, språkblandning och lånord. Syftet är att undersöka kommunikation inom subkulturen och ta fram de speciella ord som används där.

Materialet som analyserats är bildtexter och kommentarer publicerade på internetcommunityt Dayviews. Tio deltagare i gruppen "Cosplayare" har bevakats under tre månaders tid och de ord som är speciella för deras kommunikation har tagits ut och sorterats i olika kategorier.

Användningen av dessa ord har också analyserats ur både ett fonologiskt och ett morfologiskt perspektiv.

Resultatet visar att studiens informanter har ett stort ordförråd med japanska ord som används som slangord i kommunikation som annars sker på svenska. Dessa ord är ofta interjektioner, personord och titlar eller så kallade utfyllnadsord. Förutom de japanska orden finns det gott om subkulturtypiska ord, det vill säga begrepp som är viktiga för de speciella aktiviteter och medier som ingår i den japanska populärkulturen.

Kommunikationen som beskrivs i resultatet kan tolkas som en form av ungdomsspråk eller internetspråk, med slangord från olika språk, specifika ordtyper och ett kreativt förhållande till stavning, ordbildning och användande av olika symboler. De specifika ord som används i subkulturen blir till markörer för språkgemenskapen och konstruerar en egen stil som individerna kan använda för att forma sin identitet. I diskussion av resultatet beskrivs till sist en förklaringssteori med det språksociologiska begreppet *ackommodation* som drivkraft för att använda japanska ord, där språkanvändarna visar identifikation med den egna gruppen men också med fiktiva karaktärer från de populära serierna.

Nyckelord: slanguttryck, lånord, språkblandning, svensk-japansk subkultur, subkultur, slangord, japanska, Japan, japansk populärkultur, anime, manga, cosplay, kawaii, otaku, ungdomsspråk, internetspråk, ackommodation, språkgemenskap, identitet, YOHIO, dayviews, internetcommunity, internetforum

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
1.1. Syfte.....	4
1.2. Forskningsbakgrund.....	5
1.2.1. Språksociologiskt perspektiv.....	5
1.2.2. Det speciella "ungdomsspråket".....	8
1.2.3 Kommunikation via internet.....	8
1.2.4 Lånord som slangord.....	9
1.3. En introduktion till japansk populärkultur.....	11
1.4. En introduktion till svensk-japansk subkultur.....	13
1.5. Material och metod.....	14
2. Undersökningens resultat.....	15
2.1. Disposition av resultatet.....	16
2.2. Lexikon.....	17
2.2.1. Japanska interjektioner och utropsord.....	17
2.2.2. Japanska utfyllnadsord.....	19
2.2.3. Japanska titlar och personord.....	19
2.2.4. Övriga japanska ord.....	20
2.2.5. Ord och begrepp inom den japanska subkulturen.....	20
2.3. Fonologi.....	23
2.4. Morfologi.....	24
2.4.1. Substantiv.....	24
2.4.2. Adjektiv.....	25
2.4.3. Verb.....	25
2.4.4. Ombildade ord.....	25
2.4.5. Sammansatta ord.....	25
2.4.6. Nybildade ord och uttryck.....	26
3. Diskussion av resultatet.....	28
3.1. Avslutande ord.....	31

1. Inledning

"VÄRST VAD DU HAR BLIVIT KAWAII PÅ SISTONE"

Kommentaren ovan dyker upp under en bild publicerad på en svensk mötesplats på internet. Bilden är en närbild på en ung person med rosaslingat hår i en dockliknande frisy och kraftigt sminkade ögon med något som ser ut att vara lösögonfransar. Ägaren av bilden svarar så småningom på kommentaren och inleder en konversation som i fortsättningen pågår helt på svenska.

Det japanska ordet "kawaii" betyder ungefär samma sak som svenskans "söt" även om det kommit att beteckna en hel stil och en strömning i Japan där "söta" figurer, karaktärer och en "söt" klädstil blivit alltmer populär, något som även spridit sig till resten av världen. "Kawaii" är bara ett av de fenomen inom japansk populärkultur som vunnit stor spridning även i Sverige. Det är också bara ett av alla de japanska ord som används av svenska ungdomar.

Denna uppsats kommer att behandla denna allt större strömning av influenser från Japan och undersökningen ska genomföras med just sådana kommentarer och texter som exemplet ovan till hjälp. Det handlar om *slanguttryck*, *lånord* och *språkblandning* i *svensk-japansk subkultur*, fenomen som är förhållandevis nya och sällan beskrivna på andra håll än inom subkulturen där de uppkommit.

Svensk-japansk subkultur är det ord jag valt för att beskriva den mer eller mindre avgränsade grupp av svenskar som intresserar sig för japansk populärkultur och inspireras av japanska serier, filmer, datorspel, hobbies, mode, musik, matkultur och så vidare. Uppsatsen fokuserar alltså främst på det fenomen då dessa ungdomar på olika sätt drar in det japanska språket i sin vardagliga kommunikation. Jag vill med undersökningen göra ett försök att kartlägga förekomsten av japanska ord och uttryck i kommunikation som annars sker på svenska. För att ge läsarna möjlighet att helt förstå fenomenet kommer uppsatsen göra avstamp i en ordentlig bakgrund som tar upp japansk populärkultur och subkultur såväl som språksociologiska begrepp, innan jag undersöker hur detta sätt att kommunicera kan användas i olika forum på internet med fokus på några enskilda ungdomar och deras sociala nätverk.

1.1. Syfte

Syftet med studien är att undersöka kommunikation inom den svensk-japanska subkulturen och på så vis kartlägga fenomen som slanguttryck, lånord och språkblandning inom denna språkgemenskap.

Syftet konkretiseras genom två frågeställningar:

- Vad är typiskt för kommunikationen mellan deltagare i den svensk-japanska subkulturen?
- Vilka speciella ord används av dessa personer och hur används de?

Observera att de "deltagare i den svensk-japanska subkulturen" som här syftas på är just de som deltar i min undersökning. Jag är medveten om att jag inte kommer att kunna säga något säkert om subkulturen som helhet och alla som deltar i den, men jag räknar med att det är sannolikt att många av dessa har ett liknande sätt att kommunicera som studiens informanter.

1.2. Forskningsbakgrund

I denna del av uppsatsen kommer jag att ta upp det perspektiv och de begrepp som kommer att användas i undersökningen, samt tidigare forskning inom närliggande områden.

1.2.1. Språksociologiskt perspektiv

Undersökningen och analysen av dess resultat kommer att genomföras med ett språksociologiskt perspektiv. Nedan kommer jag att redogöra för tidigare forskning inom språksociologi som kan vara intressant för min studie samt gå igenom några begrepp som jag kommer att använda mig av senare. Jag har mest tagit hjälp av Einarssons bok "Språksociologi", det vill säga den nyaste upplagan (upplaga nr 2 från år 2009).

Eckert (2005) har skrivit om tre vågor inom den sociolingvistiska forskningen kring språklig variation. Den första vågen innebar många kvantitativa undersökningar med många informanter och undersökte ofta sociolekt och dialekt. Den andra vågen fokuserade på så kallade "talgemenskaper" - en viss grupp vars individer kommunicerar med varandra, där språkliga variabler kan studeras och jämföras med standardspråket. Exempel på studier av talgemenskaper är: Gunnarsdotter Grönberg (2004) som har skrivit om ungdomar och dialekt i Alingsås och Quist (2005) som har skrivit om ungdomar och multietniskt relaterad språklig variation. Den tredje vågen, slutligen, innebär allt mer kvalitativa studier där identitetsfrågan är central. En förhållandevis ny gren av språksociologi är interaktionell sociolingvistik, där man menar att språkanvändning inte bara styrs av kategorier som ålder, kön och social bakgrund. Språket används snarare aktivt för att forma en identitet och sociala relationer genom interaktion. Språkliga handlingar har alltmer börjat ses som individuella val. Dessa val sker enligt forskarna för att konstruera vissa stilar och framhålla vissa identiteter, så som kulturella tillhörigheter, genus, identiteter som "nördar" o.s.v. (Bellander 2010, s. 34-36). Det är ett

sådant förhållningssätt till språkhandlingar och språkliga varieteter som jag vill använda mig av i tolkandet av mitt resultat.

Nedan tar jag upp ytterligare några olika begrepp inom språksociologin som jag använder mig av för att förstå och analysera undersökningens resultat.

Ackommodationsteorin: *Ackommodation* är ett begrepp som betyder "anpassning", och det handlar enligt Einarsson om att anpassa sitt kommunikativa beteende, i första hand efter dem som vi kommunicerar med. Anpassningen kan vara konvergent, då man närmar sitt beteende till andra och på så vis visar gillande, eller divergent, då man fjärmar sitt beteende och visar någon form av avstånd eller ogillande. Ackommodationsteorin utvecklades av bland annat Howard Giles som skrev om hierarkiska relationer där alla inblandade tar fasta på status och konvergerar efter den som har högst status. Men graden av ackommodation kan också spegla i vilken grad man identifierar sig med den man ackommoderar sitt språkliga beteende efter. Man kan anpassa sig fullständigt eller partiellt, och i vissa fall förekommer så kallad hyperkorrektion där man överdriver sin anpassning i den grad att det blir för mycket, så som när vuxna förställer rösten och pratar förenklat barnspråk med småbarn, ofta mer än vad som behövs för att de ska förstå. Ackommodation sker inte bara mellan enskilda människor, utan också mellan olika språkgrupper, något som kanske kan komma att visa sig i resultatet av min undersökning (Einarsson 2009, s. 43-44).

Språkgemenskaper: Ett annat begrepp jag utgår ifrån är ordet *språkgemenskaper*. En språkgemenskap kan enligt Einarsson vara människor med samma språk, samma dialekt, men också, som i detta fall, en intressegrupp med några gemensamma ord som markörer för gemenskapen. Tre faktorer som används som kriterier på språkgemenskaper är: språklig likhet, interaktion och symbolisk integration (det vill säga att deltagarna i gruppen känner sig som en del av den språkliga gemenskapen). Gränserna för dessa språkgemenskaper är dock inte helt klara. De kan ha kärnmedlemmar, sekundära medlemmar, perifera medlemmar och utanförstående. Alla med olika grad av ackommodation till normerna som håller samman språkgemenskapen. En individ kan också ingå i olika gemenskaper och kan skifta snabbt mellan språkbruk och mellan de varieteter som uppkommer i olika gemenskaper. Ett annat viktigt begrepp i sammanhanget är *nätverk*, en benämning på de kontakter som en människa har med olika andra människor. Det finns många olika nätverkskonstellationer, något som idag blir allt tydligare bland annat med mötesplatser på internet där man kan se vilka personer som ingår i någons "nätverk" (Einarsson 2009, s. 35-39).

Identitet och ideolekt: Människor markerar identitet och grupp tillhörighet genom språket och den

egna identiteten byggs upp av alla grupper man tillhör. (Einarsson 2009, s. 41) Man måste ha "en repertoar av olika roller att spela i olika språkliga ämnesområden" skriver Einarsson, och fortsätter med att förklara hur man uttrycker sig på olika sätt i olika språkgemenskaper. Begreppet *ideolekt* (av grek. *idios* 'egen') definierar Einarsson såhär: "En människas unika sätt att formulera sig med hjälp av tal, kropp och skrift (språka) i en uppsättning olika roller som kan spelas i olika domäner." Ideolekten är resultatet av påverkan från olika språkliga gemenskaper, och ackommodation i dessa. Den är sociokulturellt betingad men förändringsbar genom nya erfarenheter, och den kan också förändras i olika situationer (Einarsson 2009, s. 211-213).

Reception: En individs språk påverkas inte bara av människor runt omkring individen och deras språkande. Man påverkas också av sin *konsumtion* av språk, d.v.s. vad man läser och lyssnar på, såsom mediekonsumtion, litteratur, serier, filmer, dataspel, reklam, m.m. Begreppet *reception* handlar om hur man tar emot det språk man konsumerar och införlivar det i sin egen språkanvändning (Einarsson 2009, s. 212).

Attityd till språk: Attityder mot ett visst språk är ofta i själva verket attityder till folket som talar det, skriver Einarsson. Det kan vara felaktiga föreställningar som förbinds med värderingar och på så vis blir till fördomar, men det kan också vara positiva föreställningar om ett språk och de som talar det, en idealbild. Genom socialisation påverkas ens språk och attityder, främst av de man växer upp med, den närmaste familjen. Ett intressant begrepp kopplat till attityd är *sekundär socialisation*. För denna kan bland annat vänner och massmedier stå och den har stor påverkan på barnens attitydutveckling (Einarsson 2009, s. 217-219).

Språkförändringar: Språkgemenskaper styrs och sammanhålls av normer. Ungdomar följer till exempel en annan norm än äldre generationer. Normförändringar sker ständigt och en del av dessa blir varaktiga förändringar i språkets historiska utveckling. (Einarsson 2009, s. 35-37)

Språkförändringar börjar med innovationer som blir till variationer och det kan dröja innan de blir allmänt socialt accepterade. Vissa innovationer behålls bara inom en grupp medan vissa blir till förändringar i språket i stort. Man kan studera ungdomsspråk för att se vad som kanske kommer att bli standard i framtiden, men det gäller inte alltid ordval och stil, eftersom man förändrar språkbruk då man blir äldre. Dock finns det många exempel på ungdomsspråkets slangord som blivit till etablerade ord. "Kul", "flummig", "tjej", "kille", "buss" och "bil" är alla ord som sågs som slanguttryck i början av 1900-talet. Man bör kunna hitta många exempel även på senare ungdomsspråk som nu är standardsvenska. (Einarsson 2009, s. 240-243)

1.2.2. Det speciella "ungdomsspråket"

En stor del av de språksociologiska studier som genomförts fokuserar på just ungdomsspråk. I min undersökning finns inga uppgifter om ålder på informanterna och det är inte heller ungdomsspråk i sig som jag lägger fokus på utan snarare språket inom en viss subkultur, som kan antas innehålla flest (men inte bara) ungdomar. Dock kan det vara intressant att se lite på tidigare forskning om vad som är typiskt för ungdomars språk.

Ungdomstiden brukar i modern forskning tolkas som åren då man är 13-23 år och det är alltså då man kan tala om ett speciellt ungdomsspråk (Einarsson 2009, s. 195). Det man studerar är hur språket särskiljs från vuxnas språkanvändning eller från standardspråket, något som sker med olika syften, som till exempel att markera prestige, gruppstillhörighet och opposition mot omgivningen (Bellander 2010).

Det som oftast förknippas med ungdomars språk är främst slang, svordomar och olika "småord". Småorden kan vara så kallade "utfyllnadsord" som är mer eller mindre betydelselösa eller innehållstomma, men de kan också ha olika slags funktioner. Exempel på sådana småord är "typ", "alltså" och "precis" (Bellander 2010, s.198, Einarsson 2009, s. 203).

Einarsson förklarar hur ungdomsspråkvarieteterna ofta hänger ihop med olika livsstilar och subkulturer och beskriver ungdomsspråket som att det är fullt av "olika uttrycksformer präglade av uttrycksfullhet, kreativitet, lekfullhet och engagemang". Något annat som utmärker ungdomsspråk är enligt Einarsson att ungdomar ofta refererar och associerar till kulturella företeelser (Einarsson 2009, s. 196-197, 206).

Kotsinas undersökning från 1994 uppmärksammar ungdomsspråk i några Stockholmsförorter. Hon presenterar de sorters ord som är typiska för ungdomar: slang, svordomar och "onödiga" småord eller samtalspartiklar såsom "liksom" och "ju". Annat typiskt för ungdomsspråk är enligt undersökningen att blanda in citat, ljudeffekter i vanligt tal. Kotsinas tolkar ungdomars språk som en identitetsmarkör snarare än bristande standardspråk (Kotsinas, 1994).

En annan studie av ungdomars språk gjordes år 2005 på en gymnasieskola i Köpenhamn. Quist skriver utifrån denna undersökning om olika uttryck för *stilar*, identiteter som ungdomar väljer. Uttrycken kan vara bland annat musiksmak, kroppsspråk, användning av slang o.s.v. Olika språkliga uttryck eller "resurser" används i olika grupper av ungdomar, och individens sociala placering i gruppen påverkar dess möjligheter att använda och ändra de språkliga uttrycken (Quist, 2005).

1.2.3 Kommunikation via internet

"Internet", skriver Einarsson, "är inte bara ett verktyg man använder utan en hel tillvaro att leva i". För många ungdomar kan det ge en möjlighet att komma undan vuxenvärldens kontroll och de kan skapa egna kulturer och gemenskaper på internet, där man inte behöver ta hänsyn till samhällets språkliga normer. "Infödda nätanvändare" kallas den nya generation som haft tillgång till internet under hela sin uppväxt. De beskrivs som fantasifulla och kreativa i sitt språkande. Internets nätgemenskaper har kallats "den tredje platsens gemenskap", då man räknar hem och skola/arbete som de första två gemenskapsområdena. Samhörighet kan lätt utvecklas i olika grupper med olika intressen. Dess grupper utvecklar normer som så småningom blir utmärkande stilar (Einarsson 2009, s. 257-258, 324).

Det har visat sig att ungdomar inte tycker att det är lika viktigt med korrekt stavning i det man kallar för "fritidstexter". Det viktigaste är att budskapet går fram. (Einarsson 2009, s. 263) På internet har det utvecklats ett speciellt "internetspråk", något som påverkats av de sätt man kommunicerat. Där har chattandet påverkat mycket. En skriftlig kommunikation "i realtid" mellan personer som är inkopplade samtidigt gör att skriftspråket alltmer närmat sig vanligt talspråk. Chattandet kännetecknas av omedelbarhet, spontanitet och snabbhet och har fått många talspråkliga drag såsom återkopplingar, utrop, uppmaningar, frågor o.s.v. Smileys och andra symboler används för att visa attityder och känslor, det man annars skulle visat med kroppsspråk och tonfall. Utöver detta kan man även använda tecken som asterisker för att beteckna handlingar och versaler kan till exempel visa röstvolym och betoning (Einarsson 2009, s. 321-323, Bellander 2010, s.133) .

Ungas skrivande har oftast undersökts i skolrelaterat syfte, då man fokuserat på skrivkompetens, medan studier av kommunikation och sociala roller oftare har skett med fokus på muntlig kommunikation. På så vis har man talat om talspråk och skolspråk som två skilda kommunikativa områden. (Bellander 2009, s. 18) Theres Bellander har dock gjort en omfattande studie om ungdomars kommunikation i skolan, hemma och på fritiden, både muntligt och skriftligt. Hon skriver mycket om det hon beskriver som "interaktiva medier" och det speciella språk som kännetecknar detta. Så gott som alla ungdomar har enligt Bellander dagligen tillgång till dator med internet och är inne på olika nätmötesplatser. Användandet av dessa mötesplatser är komplext och användarna växlar mellan olika praktiker (Bellander, s 25-27).

En annan aspekt med internetspråket som Bellander lyfter fram är att det ofta är informellt och till och med familjärt. Deltagarna i hennes studie använder uttryck som "gumman", "min kära" och "habibi" när de chattar med varandra för att förstärka vänskapsband (Bellander 2010, s.213).

1.2.4 Lånord som slangord

När två språk kommer i kontakt med varandra skapas ibland så kallade "blandspråk", skriver Einarsson. Dock kan språk påverka varandra utan att blandas. Begreppet "diglossi" handlar om hur en individ kan använda två eller flera språk i olika domäner och skilja mellan dessa (Einarsson 2009, s. 46-47). Språk kan förstås också "låna" ord från varandra och ett lånord kan användas som ett tillfälligt slangord eller också gradvis införlivas i ett språk. Det kan ta flera generationer tills det blir en accepterad del av det låntagande språket. Substantiv är den vanligaste ordklassen för lånord och de kan ofta böjas på olika sätt i svenskan eller sättas ihop med svenska ord i så kallade "*hybridsammansättningar*" (Sharp 2001). Persson (2008) skriver om fyra parametrar som kan visa i vilken grad ett lånord integrerats i ett språk. Det handlar om hur ofta ordet används, i hur hög grad det ersätter andra inhemska ord, om det är syntaktiskt eller morfologiskt anpassat, samt ifall ordet är accepterat bland språkanvändarna.

Det språk som svenskan fått mest lånord ifrån de senaste 100 åren är förstås engelskan. De flesta orden kom in i svenska språket på 1900-talet, på grund av en stark kulturströmning från de engelsktalande länderna. Vi har också fått flera ord från invandrarspråk, såsom *pizza* och *kebab*, vissa slangord o.s.v. men det inte mycket jämfört med engelskan. Lånorden från engelska handlar oftast om fritidsaktiviteter, nöjen, musik, mat och dryck m.m. t.ex. *party*, *soul*, *chips*. Man kan också se olika sorters "omdömen" med engelska ord såsom t.ex. *cool*, *kinky* och *smart*. Ungdomar använder också ofta hela fraser på engelska som "I see" och "I don't know". Något som har visat sig vara vanligt i språkblandning där svensktalande tar in engelska ord är att de använder s.k. flaggor som markerar det engelska inslaget. Det kan vara kommenterande fraser eller pauser, men ungdomar använder ännu oftare förändringar i tonläge för att på ett lekfullt sätt visa att ordet eller frasen de använder inte egentligen passar in i språksammanhanget. Språkväxlingen har beskrivits som en "kommunikativ lek" som ungdomarna leker (Einarsson, 2009, s. 251-253).

Forskning som fokuserat på Stockholms förorter visar att det där förekommer en viss sorts språkblandning, där ungdomar talar svenska men tar in slangord från turkiska, arabiska, grekiska och engelska. Om man ser på de typer av slangord som finns med i exemplen kan man se att det handlar om interjektioner i de flesta fallen, men också en del substantiv, och då ofta titlar/benämningar på olika sorters personer (till exempel: *shoo* - "hej", *habibi* - "kompis", *manjak* - "tönt", *abou* - "oj", *jalla* - "skynda"). När det förekommer verb är de oftast ett engelskt eller ett svenskt ord som blivit omgjort till ett verb med ny betydelse (till exempel *chilla*, *softa*, *haja*, *messa*, *svulla*) (Einarsson, 2009, s.205-206).

Man kan se att de ord som tas från olika invandrarspråk kan ha en lite annan funktion än vad engelskan har. Bellander tar i sin undersökning upp ett exempel där en av deltagarna i hennes studie

använder det arabiska ordet *habibi*. Hon tolkar det som att han väljer just det ordet för att han vill framhålla sin identifikation med en viss kultur. Bellander skriver också att ord och uttryck från arabiska, persiska och många andra språk är vanliga bland ungdomar i Sverige. "De används oavsett egen etnisk bakgrund av olika skäl och i olika situationer av unga som vill identifiera sig med en invandrarkultur eller en kultur som inte tillhör majoritetsbefolkningen", skriver hon. Funktionen av engelska däremot är lite annorlunda. Språket förknippas med chatt och med informellt kamratspråk och används oavsett etnisk bakgrund, enligt Bellander (Bellander 2010, s.122).

Linnea Persson (2008) har skrivit uppsats på D-nivå där hon undersökt pluralböjning av engelska lånord. Hon skriver om hur dessa ord ibland får en engelsk böjningsform, ibland en svensk men också kombinationer (tex "bimbosar"). Försvenskad stavning på orden påverkar hur man böjer dem och verkar vara ett steg för att integrera dem i svenskan. Persson skriver också om en mängd olika orsaker till varför man använder lånord men anger till sist att "önskan att markera identitet eller gruppstillhörighet" är en stark drivkraft till språklån ifall det är ett språk som är förhållandevis okänt för personer utanför gemenskapen. Hon skriver också att språkets status spelar en stor roll (Persson, 2008).

1.3. En introduktion till japansk populärkultur

Asiatisk kultur är idag mer populärt än någonsin i Sverige. För många unga kan det vara ett nyfunnet intresse-område medan det för andra är ett intresse som odlats under flera decennier. 1985 gavs den första mangaserien ut på svenska. På 2000-talet har utgivningen fått ett uppsving på ett sätt som närmast kan liknas vid en explosion. Serier som *Dragon Ball* har blivit mycket populära. År 2003 låg till exempel sju olika volymer av *Dragon Ball* på tio-topp-listan över de mest sålda barnböckerna i Sverige (Strömberg 2008, s.31-32).

Mangaböcker är dock inte bara till för barn. Det finns ett enormt utbud av serier i flera genrer, som har olika åldrar som målgrupp. Ordet *manga* betyder på japanska helt enkelt "tecknade serier". Ordet används dock i resten av världen som en beteckning för just *japanska* tecknade serier. Men *manga* kan också vara ett ord för stilen som dessa serier tecknas i. På så vis kan man säga att det även finns västerländsk manga, serier som är tecknade i den speciella manga-stilen. Det som utmärker denna stil är bland annat stora ögon och förenklade ansiktsdrag. Tecknandet strävar inte efter att avteckna verkligheten fotorealistiskt utan försöker snarare uttrycka känslor så tydligt som möjligt (Strömberg 2008, s.13-15).

Manga-stilen har vuxit fram under 1900-talet i Japan, med bakgrund i typiska japanska konststilar och har så småningom anpassats för att få en universell dragningskraft. De enkla

penseldragen och svartvita bilderna är en förutsättning för att serierna ska kunna tecknas snabbt och snabbt komma ut på marknaden till de ivriga läsarna. Publicering av manga är idag en stor bransch i Japan och 35 % av allt som trycks i landet är serier (Strömberg 2008, s.18).

Strömberg föreslår i de första inledande sidorna till boken *Mangabiblioteket* (2008) att det är "japaners fascination för det gulliga" som är en del av förklaringen till varför manga har blivit så populärt. Författaren skriver: "Den oemotståndliga känsla av tilltal vi upplever vid åsynen av en hundvalp, en kattunge o.s.v. har de japanska serieskaparna och animatörerna fokuserat på i årtionden för att utröna precis hur man ska fånga en publik och hålla den kvar." Han fortsätter med att berätta hur mangaserierna ofta har mycket trovärdiga figurer som utvecklas under seriens gång och att det fanatiska intresset som många har beror på att man i så hög grad kan identifiera sig med karaktärerna och leva sig in i berättelserna (Strömberg 2008, s.18).

En annan förklaring till att mangaserierna har blivit så populära, även i väst, är att det finns en sådan stor bredd i den japanska seriekulturen och mycket som kompletterar det som görs i väst samtidigt som mangaskaparna anknyter till många moderna teman. Mangaserierna är t.ex. fulla av starka kvinnliga seriefigurer, och det är också vanligt med könsöverskridande intriger som homosexuella kärlekshistorier och serier där karaktärerna klär ut sig och på andra sätt överskrider könsgränser (Strömberg 2008, s. 20, s. 118, s. 148). På så vis tar vissa serier upp och problematiserar ämnen som sexualitet (Strömberg 2008, s. 58) medan andra går in på djupare teman och använder sig av religiös symbolik (Strömberg 2008, s. 138).

Japansk populärkultur är dock mer än bara manga. Det finns numera många dataspel, filmer, leksaker och så vidare som fått stor spridning i väst. Dock har de flesta av dessa ofta grund i en mangaserie. *Anime* är beteckningen för de tecknade "tv-serier" eller filmer som tecknas i liknande stil som mangaböckerna. Flera av dessa har visats och visas på svensk tv. Mest populära är bland annat *Pokemon*, *Digimon*, *Yu-gi-oh*, *Sailor Moon* och *Card Captor Sakura*. (Strömberg 2008, s.14)

I Sverige har kulturella företeelser från Japan så som karaoke, sudoku och olika kampsporter utövats under en längre tid, men blivit allt mer populära. Svensk TV importerar allt mer från Japan, bland annat svenska versioner av japanska lekprogram där deltagarna gör bort sig och blir förnedrade, såsom det populära underhållningsprogrammet "Hål i väggen" (UR 2009).

Ett annat bevis för att intresset för japansk populärkultur är stort i Sverige är fenomenet YOHIO. YOHIO är en artist som säger sig tillhöra den japanska genren Visual Kei och som har blivit populär i både Sverige och Japan¹. Han deltog våren 2013 i den svenska melodifestivalen och blev folkets favorit med över 350 000 röster². YOHIO har därefter fått stor uppmärksamhet mest på

1 Dagbladet, 10 mars 2013, <http://dagbladet.se/nyheter/1.5664764-svenska-folkets-favorit>

2 Radar, 3 februari 2013, <http://radarmagazine.se/radar-moter-yohio/>

grund av det nya han för in genom genren Visual Kei - att klänning och smink är helt okej för en kille att ha, men också för den stora mängd unga fans som han har fått. YOHIO ses av många fans som en symbol för att man ska få se ut som man vill, och man kan även se honom som en symbol för den japanska populärkulturens spridning i Sverige³.

1.4. En introduktion till svensk-japansk subkultur

Efter att utgivningen av asiatiska serier på svenska exploderade i början av 2000-talet har Sverige blivit fullt av entusiastiska fans till dessa serier. Serierna har enligt Strömberg lockat fram en läsglädje även hos de som inte förut velat läsa och en stark skaparlust (Strömberg 2008, s.37-38). Fansen tecknar ofta själva, skriver historier om sina favoritkaraktärer, rollspelar, syr kläder och liknande, samt bildar grupper på internet där de kan dela intresset med likasinnade (Strömberg, 2008, s.11). Stora evenemang har hållits och hålls i Sverige varje år för ungdomar som är intresserade av japansk populärkultur. Dessa evenemang kallas *konvent*, pågår i flera dagar och innehåller ofta både konserter, föreläsningar och filmvisningar, samt aktiviteter och lekar av olika slag. Det största av dessa konvent har under flera år varit *Upcon* i Uppsala med flera tusen deltagare varje år (UR 2010). På sidan <http://konvent.se/kalender/> kan man läsa om de konvent som hålls i Sverige under året 2013. Det är i skrivande stund (18/4 2013) hela 29 stycken på olika platser i Sverige. Även Svenska kyrkan har hoppat på trenden med japansk populärkultur och genomför sommaren 2013 en så kallad "animekonfirmation" i Rimbo pastorat (<http://www.konfacon.se/>), något som kanske kan ge en aning om hur stort trycket är från ungdomarna att få ägna sig åt sitt intresse.

Många ungdomar som är intresserade av japansk populärkultur, kampsporter eller liknande blir också intresserade av det japanska språket. Flera snappar upp ord då de tittar på anime med japanskt tal, en del lär sig att tala japanska flytande med hjälp av serierna, medan andra väljer att även läsa kurser i japanska något som blivit mycket vanligare under 2000-talet (Utbildningsradion, 2009). Språket och kulturen har många kopplingar till varandra. Det finns till exempel artighetsnivåer i språket och många olika titlar som i Japan bör användas på rätt sätt och anpassas efter person och situation (Utbildningsradion, 2009). Den japanska seriekulturen är också full av specialbegrepp som allt mer börjar användas i Sverige (Strömberg, 2008, s.26).

Jag har valt att kalla det stora antal "Japan-fans" som finns i Sverige för en "svensk-japansk subkultur". Detta för att det på många sätt verkar vara en form av språkgemenskap som odlar sina egna intressen och skapar sitt eget sätt att tala. Min undersökning kommer att fokusera på språket

³ Dayviews, kommentarer på "Vinn Yohios autograf", <http://dayviews.com/dayviews/512784707/>

men vilka aktiviteter som utförs och vilka medier som informanterna är intresserade av är viktiga att förstå för att få en uppfattning om vad som sägs och varför. En sådan aktivitet är *cosplay*, ett begrepp som är en kortversion av engelskans "costume play". Detta används som ett uttryck för då man klär sig som figurer från asiatiska serier, filmer eller datorspel. Ofta skapar man sina egna kläder och ibland uppträder man på scen eller deltar i olika tävlingar (Strömberg, 2008, s.26).

1.5. Material och metod

Jag har valt att studera texter på internetsidan "Dayviews" (www.dayviews.com), en sida som tidigare hette Bilddagboken. Sidan är till för att lägga upp bilder och kommentera dessa och många väljer att använda den som en form av dagbok, eller ett sätt att skriva uppdateringar om sitt liv och åsikter och tankar om allt möjligt. Närmare 300 miljoner bilder har sammanlagt publicerats på Dayviews och det är ett populärt svenskt community i dagsläget⁴.

För att kunna studera kommunikation inom en viss subkultur har jag besökt gruppen "Cosplayare" på Dayviews och där valt ut tio huvudinformerare till min undersökning. Dessa informanter har jag följt i tre månader (från 10:e december till 10:e mars 2013), läst alla deras upplagda bildtexter med kommentarer och sorterat ut det material som är intressant för undersökningen, det vill säga de bildtexter, kommentarer och dialoger som innehåller japanska ord och uttryck, samt andra subkulturtypiska ord och uttryck. Fokus ligger mest på de utvalda ungdomarna, men analys sker även av kommentarer och liknande som deras kontakter skrivit på deras sidor. På så vis ges en mer heltäckande bild av den svensk-japanska subkulturen med särskild inriktning på intresset *cosplay* och dess utövare.

Gruppen "Cosplayare" på Dayviews har i skrivande stund (19/4 2013) 1355 deltagare. I mitt val av informanter har jag försökt att slumpmässigt plocka ut tio av dessa. Dock har jag valt bort de användare där det var tydligt att de inte publicerade mer än någon bild i veckan eller mindre än så. Detta för att få ett så stort material som möjligt och för att få ungefär lika mycket från de olika informanterna. De informanter som till slut kom med har publicerat något minst en gång i veckan, vissa så gott som varje dag under den tremånaders period som undersökningen genomförts.

All text jag har använt mig av är publicerad officiellt. På sidans inställningar väljer man medvetet om man vill att det man skriver ska vara öppet för alla eller om man vill låsa sidan för

4 I skrivande stund, 23 maj 2013. Antagligen kommer detta ändras inom några år då internettrender snabbt förändras. Studien hade kunnat göras på någon nyare eller större sida som Instagram, Tumblr eller Facebook. Dock valdes Dayviews av tre anledningar: 1. Fokus på både bild och text. 2. Funktion med grupper som underlättade sökning efter informanter 3. Sidans öppenhet som gör att man oftast publicerar sina texter så att vem som helst kan läsa.

allmänheten. Jag har skickat ut information till de tio huvudinformanterna om min undersökning och bett dem att snarast meddela mig om de inte vill delta i studien. De svar jag fått har varit positiva och jag räknar med att de som inte skrivit något passivt ger sitt medgivande genom att inte svara på meddelandet. Då alla har varit aktiva på sidan efter att meddelandet skickats är det nämligen högst troligt att de har läst och tagit till sig informationen. Dock har jag valt att alltid låta informanterna vara anonyma i exempel och liknande. Jag använder deras egenvalda anonyma användarnamn på Dayviews förutom i ett fall när detta antas innehålla personens riktiga efternamn och där jag har valt att förkorta användarnamnet.

Av tre månaders publicerade texter av 10 informanter har 74 sidor med text sparats ner som intressanta för undersökningen. Det är bildtexter som lagts upp och kommentarer på dessa när minst någon av meningarna innehåller japanska ord eller ord som är typiska för subkulturen. Alla dessa ord har jag därefter samlat och presenterar i resultatet nedan uppdelat i olika kategorier efter vilken typ av ord det handlar om. Där har jag skiljt på ord som är begrepp inom subkulturens olika aktiviteter och japanska ord som används som slangord, och delat upp orden efter funktion. Jag har också gjort en kortare fonologisk och en morfologisk analys av hur orden används och omformas till nya ord.

2. Undersökningens resultat

De insamlade texterna innehåller en mängd japanska ord som oftast används fristående i meningar som annars är på svenska. De flesta är hämtade från en bildtext som skrivits av en av huvudinformanterna men det är också ett par dialoger som skrivits i kommentarer till en sådan bildtext. Det handlar ofta om cosplay och bilden som hör till texten kan visa en utklädd person eller en viss klädstil som visas upp. Kommentarer innehåller då ofta mycket beröm. Men det kan också vara texter om informanternas vardag eller en text som rör dennes åsikter eller som ställer frågor till de som läser. Kommentarer kan då vara en reaktion på detta och ge råd och stöd av olika slag.

"Värst vad du har blivit Kawaii på sistone", får en av huvudinformanterna som kommentar på en bild som porträtterar henne själv. *Kawaii* är, som förklarats i inledningen, det japanska ordet för *söt* och det vanligaste japanska ordet som används av informanterna. Detta är ett av många japanska ord som kommer att redovisas och förklaras nedan.

Förutom enstaka japanska ord används också väldigt många ord och uttryck som hör till subkulturen. Det är namn på serier och karaktärer, på stilar och aktiviteter och även egenbildade

ord. Ett typiskt stycke med många sådana ord kan se ut såhär:

Shiba är här, fast nu mera en blåhårig Shiba. Vi typ derpade sönder igår på vägen hem, det var massa roligt. Sen gjorde vi the och tittade på Kuroshitsuji och åt chips, senare idag kommer Stenis hit också, få ska vi se Kuromusikalerna. Åtminstone den första. Vi snackade cosplays också, och tidigare igårkväll tog Sten/Proxxi/Nightmare min karaoke-oskuld. Det var härligt. Eheheheh.
Anyway, vill ha mina cosplays nu. -derp-
Shiba är söt när han sover.⁵
(Bocchan, 12/1)

Informanterna har på många sätt ett typiskt modernt ungdomsspråk där de växlar väldigt mycket mellan svenska och engelska, och ibland skriver hela stycken bara på engelska. Även där kommer de japanska orden in. Det är inte ovanligt med ord från andra språk än svenska, engelska och japanska, tex franska ("*le*") och tyska ("*wunderbar*"). Det är helt enkelt ett sätt att språka som innehåller mycket språkblandning.

Är det confusionbandet jag anar på en av gif:sen? KOE WO KIKASETE BABY. Vi fikar i veckan tycker jag, hur ser ditt schema ut? Vi kan ju bestämma någon dag på le Skype!
(elli0-t)

I exemplet ovan ser vi hur en hel mening på japanska tagits in i texten. När detta händer är det är oftast citat från låttexter och liknande och skrivs ibland med japanska tecken. Jag har valt att inte ta med sådant i min redovisning av vilka ord som används, då det får ses som citat ur en helt japansk kontext snarare än japanska ord och uttryck som används i en svensk kontext.

Texterna som valts ut är fulla av för en utomstående helt främmande ord, speciella former av stavning, böjning och sammansättning av orden och även specialtecken som verkar vara interna för subkulturen. Många meningar omges av olika japanska smileys, som är kreativt ihopsatta av flera olika tecken och som kan vara kopierade någonstans ifrån men som säkert ofta är egengjorda.

2.1. Disposition av resultatet

Grundresultatet av undersökningen kommer nu att redovisas under tre rubriker: lexikon, fonologi och morfologi. Under rubriken lexikon redovisas vilka enskilda ord som har hittats i undersökningen. De sorteras in i kategorier efter vilken typ av ord det är. Jag har valt att använda en egen indelning av typer av ord, dock går jag ofta efter ordklasser när det är relevant. Då det är aktuellt ges en förklaring av ett ord eller ett exempel där betydelse eller tolkning presenteras. Ibland behöver förklaringen utökas till att handla om hur orden används och i vilket sammanhang då

⁵ "Kuroshitsuji" är det japanska namnet för serien "Black Butler" som även gjorts som musikal, därav ordet "Kuromusikalerna". Övriga japanska ord i exemplet är antagligen namn på karaktärer som här används på informantens vänner. I fortsättningen kommer jag inte att skriva någon förklaring till sådana namn när de uppkommer i exemplet.

ordens betydelse och syntax ofta är svåra att skilja åt. Under rubriken fonologi tas några fenomen upp som handlar om hur informanterna behandlar orden gällande stavning och liknande. Slutligen analyseras användningen av orden i ett morfologiskt perspektiv där det fokuseras på bland annat böjningar, nybildningar och sammansättningar av ord som informanterna använder och skapar.

2.2. Lexikon

Under denna rubrik redovisas flera av de ord som hittats i undersökningen. De sorteras i olika kategorier som delvis går efter ordklasser men mest efter funktion.

2.2.1. Japanska interjektioner och utropsord

De allra flesta japanska ord som används i materialet är interjektioner eller ord med liknande funktion. Ett av de vanligaste är *hai*, det japanska ordet för "ja". Det används ofta som ett svar på ett jakande eller medhållande sätt, se exemplet nedan:

A: Wuut.. Den är väl ändå on-going⁶? o,o <3

B: Alltså på myanimelist står det att den är slut D: och på tumblr vare nån som ba ÅH FUU ATT DEN ÄR SLUT och jag ba VA ÄR DEN SLUT *im dead* ;__;

A: Inte enligt AnimeUltimaTv iaf O~O <3 [länk]

B: Samma sak med gogoanime även fast avsnitt inte kommit upp på ett tag blubb, inte visste jag att du följer poyo poyo :D~~

A: Har bara kollat på 1 episod hittills ^^ <3

B: Men visst är den så söt :""D <33

A: HAAAAI! QuQ

(Natsumisan, 16/1)

Ett annat vanligt ord är *arigatou* som betyder *tack*. "Du har så fina ögon" får en av informanterna som kommentar på sin bild och svaret blir som många gånger förut: "aw, arigatou". Andra japanska interjektioner som används är hälsningsorden *konichiwa* (goddag), *konbanwa* (godmorgon) och *ohayou* (godnatt).

Förutom enkla interjektioner används också många artiga uttryck som på japanskan är olika uppmaningar och uttryck, flera med den extra artiga ändelsen "-ai". Det är ord som *onegai*

6 "On-going" är ett uttryck för att en serie fortfarande håller på att skrivas och att fortsättning ges ut kontinuerligt. I exemplet diskuteras ifall en serie är "on-going" eller inte och det nämns flera olika internetsidor där man kan få information om detta.

(tack/"please"), *gomenasai* (förlåt), *kudasai* (ge mig det, tack!), samt *sodesune* (på så vis!) och *ganbatte* (lycka till!).

A: Känner att det kommer att ta mig år att titta igenom alla säsonger och jag är inte alls beredd på det här, blir arg och vill kasta saker

Men i alla fall, 5 säsonger med typ 52 avsnitt på varje och alla avsnitt är 20 minuter ahahsh why

B: Och producenterna la tydligen ner serien för att skådisarna var "för gamla" men de hade skrivit ett manus till säsong 6 och jag kräks på dem

C: SPINOFF⁷ ONEGAI!!!!

B: YES PLS

(Mashiro, 27/1)

Två kortformer av artiga uttryck dyker också upp i texterna. Dessa är *gomen* (av *gomenasai*) och *domo* (av "*domo arigatou*" som betyder "tack så mycket").

De japanska adjektiv och verb som används i texterna har ungefär samma funktion som interjektionerna. Det är utropsord som uttrycker en känsla eller en attityd och för det mesta dyker upp som ett enskilt ord utan att vävas in i någon mening. I den kategorin är *kawaii* (söt) det absolut vanligaste, men ord som *sugoi* (coolt/bra), *kowai* (läskigt/"wow"), *baka* (idiot/dum) och *damare* (sluta) förekommer också flera gånger.

A: VAR DU PÅ CONFUSION⁸?~ ;O

B: JA :D

A: Meh... Jag vet de katterna va såå kawaii :P

B: jag avleeeed!!! :3

A: <3333

(Miku-Senpai ~•A•~, 6/1)

Kändes bra att jag fick ut det i alla fall. Nu får jag skriva mer fritt , tjoho.

Och imorgon kommer jag få låna en systemkamera! SUGOI

(Natsumisan, 25/2)

A: I know you want it..l

B: Damare, baka...

(Jack, 4/2)

Slutligen har vi i kategorin även en annan form av utropsord, de så kallade ljudhärmande orden. Där finns ordet *doki* som är det japanska ordet för hur det låter när hjärtat slår. Detta ord används för att uttrycka genans eller förtjusning, något som kan orsaka att hjärtat slår snabbare. Några exempel på kombinationer med *doki* som förekommer i texterna är "wow doki", "hihi doki", "tack doki" och "men doki vad säger du?". Ett annat ljudhärmande ord är *nya* som är japanskans ord för katters jamande läte. Det liknande ordet *kyaaa* (OBS: varierande antal a) är det ord man kallar "fangirlskriket" och används som uttryck för starka känslor och beundran.

A: Gör nu inga female version⁹! :D HEJA HEJA

B: Haha icke!

7 "Spinoff" är en uppföljning eller en fristående fortsättning på en redan utgiven serie.

8 Confusion – ett svenskt konvent för japansk populärkultur.

9 "Female version" är då man klär ut sig till en kvinnlig version av en manlig karaktär.

C: ja kör thorina ~ BISHOUNEN¹⁰
B: Thorinchan
C: kyaaaa~
A: åh <3
(Mitternacht 29/1)

Många andra ljudhärmanden så som "waaa", "huaaa", "hauuu", "iiih", "aaah", "aaaw" o.s.v. finns det gott om i texterna. Dessa kan inte direkt kopplas till det japanska språket så som de tidigare men kan antas vara inspirerade av mangaserier där sådana utrop ofta skrivs ut i bilderna.

2.2.2. Japanska utfyllnadsord

Efter interjektioner och utropsord kommer nästa kategori med ord man skulle kunna kalla "utfyllnadsord" även om dera funktion som utfyllnad kan diskuteras. Det är ord med liten eller ingen betydelse som används ofta, ungefär som de svenska orden "typ" och "eh".

Det första japanska ordet av denna sort är *desu* som är en form av verbet *vara* och kan sägas betyda ungefär "så är det". Detta ord dyker ofta upp efter något annat ord eller uttryck, som i exemplen "*shut up desu*", "*kawaii desu*", "*totally your style-desu*", "*moshimoshi praktik-desu*"¹¹ och "*konichiwa desu*". Vid ett tillfälle skriver även en informant "*ah, so desu-ka?*" som är format mer som en fråga och betyder ungefär "Ah, är det så det är?". I ett annat exempel skriver en person "*kawaii*" och en annan svarar med "*däsu*". *Desu* verkar vara ett mycket använt ord även i talspråk:

Everyone at the con¹² shouted desudesudesudesu after me so it was all worth it.
(Mitternacht, 21/2)

Förutom *desu* finns det ännu ett ord som kan sägas vara en form av utfyllnadsord. Det är *eto* som kan liknas vid svenskans "eh" och sägs i en paus när man inte vet vad man ska säga. Funktionen detta ord har i skriftsspråk verkar vara att uttrycka någon form av osäkerhet eller genans.

2.2.3. Japanska titlar och personord

Användning av titlar är något typiskt i den japanska kulturen och kan visa respekt och artighet. Inom den svensk-japanska subkulturen används sådana titlar samt personord, även familjeord, på kompisarna som man pratar med.

A: ;A; SENPAI, Y U SO PRETTEH?!?!?¹³ <3333
B: I'm not ;//-//;
A: men jo!!!

10 "Bishounen" betyder "vackra män" och kan ses som en genre eller som ett uttryck.

11 "Moshimoshi" betyder ungefär "hejhej". "Moshimoshi praktik-desu" stod som en rubrik till ett helt stycke där en av informanterna berättade om sin första dag på sin praktik.

12 Ordet "con" kan i detta sammanhang antas betyda samma sak som konvent.

13 "Y U SO PRETTEH" kan tolkas som en kortversion av meningen "Why are you so pretty?"

du är en av de finaste som finns ;A;
men ang. träningen, låter som en bra plan! go for it
(LoversRock, 11/1)

Senpai betyder "en äldre elev". Andra ord som används är *chibi* som betyder "en liten person" samt familjeorden *otosama* (mamma), *otouto* (lillebror) och *oneesan* (storasyster). Med stor sannolikhet används även ordet *kohai* som betyder yngre elev, samt de japanska orden för pappa, storebror och lillasyster, även om det inte fanns några direkta exempel på dem i materialet.

Det typiska sättet att adressera människor i japanskan är dock bruket av titelsuffix som används efter ett namn för att visa respekt, eller ibland brist på respekt för personen. Några suffix som informanterna använder är "-san" (artigt, respektfullt), "-sama" (artigt, till någon äldre), "-chan" (till någon yngre, oftast flicka), "-kun" (till någon yngre, oftast pojke) samt "-senpai" (till äldre elev). Dessa suffix använder informanterna både på karaktärer från serier som de pratar om och ibland om personerna de pratar med.

2.2.4. Övriga japanska ord

Att dela upp de japanska orden som används i svensk-japansk subkultur i ordklasser visade sig vara svårt. Det finns så gott som inga verb och substantiv. De flesta orden på japanska är interjektioner eller ord som används på liknande sätt, utfyllnadsord, titlar samt specialord inom subkulturen. Endast två japanska ord användes som inte passade in i dessa kategorier. Det är orden *neko* som betyder *katt* och *kokoro* som betyder *hjärta*. Dessa ord användes dock flera gånger och verkar populära inom subkulturen.

Denna sötnos kom springande från typ 100 meters avstånd när jag köpte en skinkmacka, dog inombords ;~;
Vet att man inte ska mata vildkatter men herregud my kokoro-----¹⁴
(Bucktick, 11/3)

2.2.5. Ord och begrepp inom den japanska subkulturen

Den sista kategorin av ord är de specialord av olika slag som kan sägas höra hemma i en viss subkultur eller i den japanska kulturen. Det är inte sådana ord man använder för att uttrycka känslor eller attityder utan ord som betecknar aktiviteter, stilar och fenomen inom kulturen som samtalet kretsar kring. Dessa ord har delats in i några underrubriker.

Aktiviteter: Här är *cosplay* det absolut vanligaste ordet, då alla informanterna på något sätt intresserar sig för denna hobby. *Cosplay* är något viktigt och seriöst för de inblandade och handlar

¹⁴ För att förklara sammanhanget: Texten skrevs som bildtext till en bild på en katt. Bilden var från en vistelse i Grekland. Några tecken på slutet har gått förlorade i formateringen.

inte bara om att klä ut sig vilket denna dialog visar:

A: MAN COSPLAYAR INTE KARAKTÄRER MAN INTE KÄNNER TILL

B: Jag cosplayar honom inte, jag mindfuckade¹⁵ Seb genom att klä ut mig till honom.

A: Gamzee is serious shit you know

Men ja vet, drev lite xD

B: hahaha jag vet <3

(Bocchan)

Fler ord i kategorin är *pepakura* (papperskonst), *bokeh* (fotograferingsterm), *kigurumis* (virkade figurer) och förstås *karaoke*, ett av de få japanska orden i resultatet som faktiskt har en plats i Svenska Akademiens Ordlista.

Medier: Hit hör orden *manga* och *anime*, samt ordet *doujinshi* som är fanskriven manga som bygger på redan utgivna serier.

Genrer inom anime/manga: Det finns många genrebeteckningar inom anime och manga som ofta visar målgrupp eller vad serien innehåller. De som informanterna nämner är *shonen/shounen* (serier för killar), *shojo* (serier för tjejer), *bishounen* (serier om vackra män), *hentai* (erotiska serier), *yuri* (erotik mellan kvinnor), *yaoi* (erotik mellan män), *shoujo-ai* (romantik mellan kvinnor), *shounen-ai* (romantik mellan män), *shota-con* (erotiska serier med minderåriga pojkar) och *loli-con* (erotiska serier med minderåriga flickor). Observera att förklaringarna är grovt förenklade och att genrebeteckningarna är betydligt mer komplicerade.

Yaoi är dock den genre som det samtalas mest om och många tycker om att läsa, titta på, skriva och rita homosexuella par och kärlekshistorier mellan vackra japanska killar.

Sovmorgon... typ skönt ♥ Men det blir Akademiska sjukhuset för mig hela dagen typ. KUL ♥ Men Frida har lovat mig att rpa¹⁶ massor med Yaoi, så det är lugnt c': Ska typ ta med mig ritblock och saker och rita SebaCiel och ShikiXShinya¹⁷. Alltså yaoi in my heart ♥
(Jack, 18/2)

death note sekai hatchi nånting... vet ej hur de stavas ;-; yaoi romantik iaf. sen har ja sett en Yuri serie med som ja inte kommrihåg för att jag är så dålig på sånt här. så ska gå och dö. nejmen. jag brukar inte se så ofta eftersom att jag inte direkt har tid ;-;
(Naaru 18/1)

Här är semen till yaoimangan "Forbidden love" jag håller på med! <:
Laddar upp uken snart
(DarkVampireWolf 23/1)

Stilar/musikgenrer: Ord som betecknar en klädstil eller musikgenre såsom *visual kei*, *oshare*, *megane*, *angura* och *KiraKira*. Här kan också uttrycket *moe* nämnas trots att det inte är någon

15 "Mindfucka" kan vara ett uttryck för att förvirra eller provocera någon.

16 "Rpa" tolkar jag här som en förkortning av ordet "rollplaya".

17 Uttrycken "SebaCiel" och "ShikiXShinya" visar hur informanten sätter ihop kortformer av karaktärsnamn för att visa att de är i ett par. "SebaCiel" är t.ex. benämningen på paret "Sebastian och Ciel" från serien *Black Butler*. I serien är inte dessa ett kärlekspar men informanten verkar planera att ändå rita dessa som ett sådant.

begränsad stil utan snarare betecknar allt som är sött och gulligt.

Ord för mat och annat inom japansk kultur: Här måste förstås matorden *sushi*, *miso-soppa*, *bento* (matlåda med japansk mat) och *pocky* (kexpinningar) nämnas. Ett annat japanskt ord som en informant skriver är *katana* som är en sorts japanskt svärd.

Identiteter: Här finns de ord som beskriver en identitet man tagit inom kulturen. Hit hör ordet *otaku* som förenklat kan sägas betyda *manganörd* samt *wapanese* som är en förkortning för *wannabe-japanese* och även kan förkortas som "*wappis*". Några kriterier för en *wapanese* kan vi se nedan i en del av ett test som cirkulerar runt bland medlemmar i subkulturen, ifyllt av en av informanterna.

-Wapanese.-

- Du säger ofta ord som "Kawaii", "desu" osv.
- Du gillar Hello Kitty
- Älskar rosa
- Du älskar godis och söta saker, speciellt från Japan.
- Du lär dig japanska via internet (Mobil app också~)
- Du tycker att hentai är jätte äckligt
- Hundar är KAWAII DESU NE <3 :3

Poäng: 3½

(DarkVampireWolf, 30/1)¹⁸

I testet fanns även andra stereotyper för olika slags personer inom subkulturen eller relaterade till den och resultatet av testet visar om man är antingen "*otaku*", "*tomboy*", "*den-där-som-gillar-yaoi*", "*retarden*", "*cosplayaren*" eller "*den perversa saken*".

Genretypiska ord: Inom de olika genrerna finns speciella ord som betecknar karaktärerna i serierna. I yaoi-serier kan man oftast definiera en *uke* och en *seme* som är de stereotypa rollerna som blir förälskade eller har sex med varandra. En *uke* är oftast ritad med stora ögon och är kortare, medan en *seme* har smala ögon och är längre. Skillnaderna förväntas också visa sig i deras personligheter. Andra liknande ord som används är *loli* som är en flickig karaktär i en sexuell kontext och *tsundere* som är en kylig karaktär med ett känsligt inre.

Engelska ord och uttryck inom subkulturen: Slutligen kan man bara kort nämna den mängd av engelska ord som också är typiska för subkulturen. Det är ord med engelskt ursprung som *anime* och *cosplay* men också helengelska ord som *pansage*, *uphold* och *binder* som betecknar delar av cosplay-materialet, samt förkortningar som "*skits*", "*cmv's*" och "*otppp*". Det sista står för uttrycket

¹⁸ Hentai är ett ord för tecknad pornografi. Uttrycket "Kawaii desu ne" betyder "sött, eller hur?"

"one true pairing" och kan bland annat skrivas som kommentar på en bild på två karaktärer som man tycker passar bra ihop.

på lördag tror jag shieru och harry ska sova här
då ska vi spela in en cosplayskit
ehehehe grellxciel otpppp
(Bocchan, 23 jan)

Ytterligare ett ord som används flitigt är "*meetup*" som är en träff med likasinnade och oftast äger rum på någon offentlig plats. Det skiljer sig i betydelse från ordet "*con*" som är ett större konvent för japansk subkultur och oftast används som en ändelse till olika evenemang såsom "Närcon", "Storcon" och "Upcon".

2.3. Fonologi

Något intressant som bör nämnas om de ord som undersökningen fokuserar på är att stavningen av många av dessa varierar. Ibland kan man anta att den som skrivit det japanska ordet helt enkelt stavat fel. Det finns till exempel exempel på uttrycket "god morgon" som skrivs som "*ohayo*" vid ett tillfälle och "*ohaio*" vid ett annat. Den korrekta stavningen är dock "*ohayou*". Det är förstås inte säkert att det varit en omedveten felstavning. Det kan också vara en medveten förenkling av stavningen. Över lag kan man dock se att oregelbundenhet kring stavning är utbredd och visar sig på olika sätt. Tre fenomen som helt säkert inte handlar om omedveten felstavning är *försvenskad stavning av japanska ord*, *japanska varianter av engelska ord* samt *multipla vokaler*.

Försvenskad stavning av japanska ord förekommer ofta på de vanligaste orden som *kawaii* och *desu*. Vi kan där se varianterna "kavaj", "käväj", "däsu" och kombinationer som "kawajjdesunää". Den troligaste tolkningen är att detta är skämtsamma varianter på de japanska orden som man redan med säkerhet vet hur de stavas.

Japanska varianter av engelska ord är något som antagligen inspirerats av japanernas användning och uttal av engelska ord. Uttryck som "soowwyyyy" och "sankyuu" eller liknande stavningar förekommer och även engelska ord med u eller o på slutet såsom "najsu", "pinku", "sobbu" och "fighto".

alltså waaah vill flytta ihop nununu ;__;<333
Varför tar det sån tiiid gief me money and a najsu job osv~~ :3
(Natsumisan, 14/1)

Det sista fenomenet vad gäller fonologi är något som varit tydligt i många exempel redan. Det är bruket av *multipla vokaler* som används i så gott som varannat japanskt ord. Ordet hai kan till exempel varieras som "*haiiii*" eller "*haaaai*" beroende på hur man vill lägga betoningen, uttryck som "*kawajjdesunää*" visar på ett uttal där man drar ut på den sista vokalen och vad gäller

ljudhärmande ord som "kyaaa" och "waaa" är det minst tre vokaler, gärna många fler, som gäller. Även specialtecknet "~" används ofta för att markera att den sista stavelsen är betonad och utdragen.

Förutom stavning och en mängd av specialtecken är bruket av versaler något som används för att närma sig talspråket genom att visa på betoning eller starka känslor.

A: U R SO¹⁹ KAWAII DESUDESU, JAG ORKAR INTE (O^Ô)

B: men Så KOWAI. Jag reagerar på samma sätt som jag gör med GHIRAHIM²⁰

HAHAHA OH GOD jag ba MARRY MEEEE!?!?!?

(Netsumisan, 20/2)

Ett exempel på hur stavning av ord kan vara oregelbunden, även hos samma person kan ses i texten nedan. Understrykningarna har jag lagt till i efterhand.

Imorgon blir det Panduro för att köpa gips och sedan göra två masker.

Har förresten nästan kollat klart Ouran High School Host Club nu och jag är typ lite kär i alla karaktärerna. Ska lätt cossa Honey-senpai när Gabriel ska kossa Suou ehehehe.

Order: ge mig en anime att se

Fråga: har ni någon speciell karaktär ni tycker jag borde cosplaya?

Pewz

(Bocchan, 13/1)

Här ser vi ordet "cosplaya", dess kortform "cossa" samt den försvenskade stavningen "kossa" i samma text av samma person. Detta lär tyda på att skribenten är medveten om variationen vilket i så fall skulle kunna visa att denne inte är intresserad av enhetlig stavning vad gäller dessa sorters ord.

2.4. Morfologi

I denna del av resultatet redovisas den morfologiska analysen uppdelad i ett par underrubriker som till en början tar upp några ordklasser och sedan fokuserar på ombildade, sammansatta och nybildade ord.

2.4.1. Substantiv

En enkel slutsats kan dras om böjningen av substantiven som tidigare tagits upp. Denna är: *pluralböjning* sker på *engelskt vis* och *bestämd form* bildas på *svenskt vis*.

Pluralböjning: Med "engelskt vis" menas då förstås att orden får ändelsen -s. Några exempel på dessa är orden "cosplays", "ukes", "doujinshis" och förstås "animes". Dock finns en viss förvirring kring hur man skriver ordet *manga* i plural. Det svenska uttrycket "*mangaböcker*" förekommer sällan och det enligt SAOL korrekta "*manga*" som ska användas även som pluralform används inte

19 "U R SO" är en förkortning av "You are so".

20 Ordet "GHIRAHIM" tolkar jag som ett försök att skriva ut hur japaner uttalar namnet Grim.

alls. Det finns inte heller något "mangas" i materialet. Istället får plural av *manga* heta "mangor" i de flesta fall, något som dock misstolkas vid minst ett tillfälle där en person påstår sig ha trott att det handlade om mangofruktur.

Bestämd form: För att få bestämd form av de subkulturtypiska orden används alltså svensk böjning och oftast utrumform, som i "*cosplayen*", "*yaoin*", "*mangan*", "*animen*" osv. Dock är det ett ord som får neutrum som genus. Det är ordet "*meetup*" som antagligen liknar svenskans "*möte*" för mycket i betydelse och uttal för att det ska kännas naturligt att säga något annat än "*meetupet*".

2.4.2. Adjektiv

I materialet finns endast ett exempel på ett böjt adjektiv, vilket är av det vanligaste ordet *kawaii*:

Jag är den kawaiiigaste dvärgen av alla. Har säkert klippt bort halva peruken nu och den är ändå så tjock! Det börjar bli löjligt! (O A O;)
(LoversRock, 8/2)

2.4.3. Verb

Inga japanska verb förekommer i texterna, om man inte räknar de verbformer som används som artiga uttryck. Däremot finns många engelska verb som är typiska för subkulturen. Dessa böjs vid flera tillfällen på svenskt sätt. Några exempel är "*customize'a*" (fixa till), "*mindfuckade*" (förvirrade någon på ett provocerande sätt), "*convertad*" (konverterad/omgjord), "*hosta*" (vara värd på ett evenemang) och det lite vanligare "*fangirla*" (beundra/vara entusiastisk över något man är fan av).

2.4.4. Ombildade ord

Det förekommer förstås också att ord ombildas och blir till nya ordklasser. Ordet *cosplay* används för att skapa ett flertal olika ord som *cosplaya* och *cosplayare*. En intressant version av ordet *cosplayare* som förekommer i ett fall är "*cosplayere*" där det verkar som att informanten inte kunnat bestämma sig för det engelska eller svenska sättet att böja ordet.

Vi har också ett exempel där ordet *baka* (=dum) blivit till "*bakaness*".

A: rapes Jack in the butt xxxxx Grim

B: how can you you eat him

A: duh i raped him before i ate him

B: aha sry for my bakaness²¹

(Jack)

21 Har tyvärr ingen förklaring på meningsutbytet i exemplet och antar att det är någon form av internt skämt, något som liksom användning av grova ord inte är ovanligt i materialet.

2.4.5. Sammansatta ord

Det finns mängder av sammansatta ord i texterna som analyserats, för det mesta med de subkulturtypiska orden och något svenskt ord, men det förekommer också sammansättningar av japanska ord och engelska ord samt längre sammansättningar av ord både på svenska, japanska och engelska. Det finns en stor oregelbundenhet i hur sammansättningarna görs då det varierar mellan särskrivning, ihopskrivning och bruk av bindestreck, och det verkar inte finnas någon norm inom subkulturen för hur detta ska göras. Till exempel skrivs ordet *cosplaygrupp* på alla tre sätten (*cosplaygrupp*, "*cosplay grupp*" och "*cosplay-grupp*").

Några fler exempel på sammansatta ord är *mangaböcker*, *superkawaii*, "*lolita klänning*", "*yaoi romantik*" och "*yuri serie*". Ytterligare några exempel med ordet *cosplay* är *cosplaysida* (/"*cosplay sida*"), *parcosplay*, *cosplayskit*, "*dröm cosplayen*", "*cosplay meetup*" (/"*cosplay meet up/cosplayträff*"). Det förekommer också många sammansatta ord med namn på serier eller karaktärer, antingen med ordet *cosplay* ("*gamzee-cosplay*", "*Grell cosplay*" och "*Mustangcosplay*") eller med något annat ord: "*pokemon tävling*", "*Kuroshitsuji musikalerna*" (/"*Kuromusikalerna*") "*Hetalia cosplayare*", "*digimon/pokemon-mjukis-figurer*", "*uta no prince-sama grupp*", "*young grell peruk*", "*Yūma wig*", "*Gamzeebyxor*", "*shinobi byxor*", "*Ulquiorra kappan*" o.s.v.

För att göra listan med exempel ännu längre kommer här några riktigt långa sammansättningar med ord från alla tre språken: "*yo gi oh kort platta sak*", "*mini Gamzee altare*", "*Tomoyo smink test bildspam*", "*dolly kei-vibbar*", "*cult party kei grejer*", "*arme loita klänning sak*", "*kultconsketchtävlingen*" och slutligen "*awkward yaoi twister duellerna*".

2.4.6. Nybildade ord och uttryck

Sammansättningar och ombildning av ord leder ofta inom subkulturen till mängder av olika ord. Flera av dessa gissar jag att den som skriver antagligen hittat på själv, men vissa kan förstås vara mer eller mindre etablerade inom subkulturen eller inom ett kompisgäng. De ord jag kallar "nybildade" används som en ny version eller variant av ett tidigare uttryck eller som en kombination av flera uttryck. Här lyfts några exempel på detta fram under en egen kategori för att visa på den kreativitet och det nytänkande som finns hos informanterna vad gäller språk och språkblandning.

Först tar jag upp två sammansatta ord som fått en helt ny betydelse genom sin sammansättning. Det första är ordet "*karaoke-oskuld*" som förstås syftar på det tillstånd man befinner sig i då man aldrig sjungit karaoke.

Det andra är ordet "*wappis-tsunami*" som finurligt nog hittats på som ett uttryck för en strömning som på går i hela Sverige. Det handlar om förändringen där fler och fler intresserar sig för japansk

populärkultur i en stigande takt. Det blir populärt att bete sig "japanskt" även för folk som inte har koll på den japanska kulturen, detta på grund av artister som YOHIO som snabbt blir populära. Detta fenomen beskrivs i en längre text som en av informanterna skrivit och denne är starkt kritisk till detta.

I kommentarerna kan denna dialog läsas:

B: *applause*

That sure came out well.

Inte för drygt eller någonting. bara rent igenom bra.

Och ja, jag befarar med att en ny wappis tsunami är på väg in över landet.

A: Wow, wappis-tsunami. Det var det bästa uttrycket jag hört på länge. Och man får lov att tacka också! Det har irriterat mig redan innan melo²², så det kändes tvunget.

(Mashiro, 3/2)

Ytterligare ett nybildat ord, värt att lyfta fram är ordet "*Crossplay*" som kan antas vara en kombination av uttrycken *crossdressing* och *cosplay* och verkar kunna innebära både att cosplaya en karaktär med ett annat kön än en själv, men också att cosplaya en karaktär som om den var av ett annat kön, det som också kan kallas "*female version*" eller "*male version*". Hur pass utbrett detta uttryck är är svårt att säga, men då två informanter använder det kan det antas att det förekommer inom subkulturen åtminstone i Sverige. Ytterligare några exempel på nybildade ord är "*Hetalianare*" som används som en benämning på fans av serien "*Hetalia*", "*Haruhiism*" som är dyrkandet av karaktären "*Haruhi*" samt uttrycket "*kawaiigurls*" som används vid ett tillfälle för tjejer som säger "*kawaii*" hela tiden.

Vad gäller ordet "*kawaii*" är det snarare en regel än undantag att detta ord kombineras med andra ord och varierar i stavning för att skapa ett flertal unika uttryck, antagligen med målet att det ska låta så sött som möjligt. Vanliga kombinationer är "*kawaii desu*" och "*kawaii-chan*" som kan varieras med stavning i oändligt många varianter: "*kawaichandesu*", "*kawaii-chan desudesu*", "*sokawaiidesu*", "*kawajjdesunää*" o.s.v.

Åh, vad underbart ;v; Jag är glad för din skull! Och videon är SÅ KAWAIICHANDESU
(LoversRock, 26/1)

22 "Melo" är kortversion av ordet "melodifestivalen" och syftar här på YOHIO's deltagande i melodifestivalen.

3. Diskussion av resultatet

Resultatet av min undersökning visar på ett stort ordförråd av japanska ord hos informanterna, vilka används på olika sätt och i olika sammanhang. Det handlar dock i huvudsak om vissa begränsade kategorier av ord och språkblandningen sträcker sig inte längre än att de speciella orden (och i vissa fall uttrycken) tas in som enstaka lånord i kommunikation som annars sker på svenska. De ordtyper som används på detta sätt är främst interjektioner eller ord med liknande funktion som interjektioner (t.ex. *hai* - ”ja”, *sugoi* - ”coolt”, *damare* - ”sluta”). Det är också utfyllnadsord (*desu* och *eto*) samt titlar och personord (tex. *senpai*, *otouto* och suffixet ”-sama”). Förutom dessa används även många ord som inte alltid kan sägas helt vara japanska men ändå är viktiga för subkulturen. De betecknar aktiviteter (t.ex. *cosplay*), medier (t.ex. *anime* och *manga*), genrer (t.ex. *yaoi*), stilar (t.ex. *visual kei*), identiteter (t.ex. *otaku*) samt ytterligare några japanska ord, genretypiska ord och engelska specialord för olika företeelser inom subkulturens aktiviteter.

I min fonologiska analys lade jag märke till tre fenomen: försvenskad stavning av japanska ord, japanska varianter av engelska ord samt multipla vokaler. De två tidigare kan sägas vara ett lekfullt sätt att experimentera med stavning och ord från olika språk. Det sista kan ses som ett sätt att uttrycka betoning ungefär som då man använder versaler eller olika tecken för att i skriftspråk kunna uttrycka det man saknar från talspråkets möjligheter.

I den morfologiska analysen konstaterade jag bland annat att pluralböjning av substantiv oftast sker på engelskt vis och att bestämd form bildas på svenskt vis. Det fanns också många exempel på ombildade och nybildade ord, bland annat mängder av hybridsammansättningar. Allt detta tyder på en stor kreativitet i språkandet, men det kan också vara ett tecken på att orden som används är så pass införlivade och accepterade att man kan böja dem på olika sätt och skapa nya ord av dem.

Att de subkulturtypiska orden används mycket av informanterna är inget som förvånar. De kan liknas vid engelska lånord kopplade till aktiviteter och hobbies som kom in i svenskan på 1900-talet. Håller man på med en viss aktivitet, är intresserad av en stil eller en kulturform måste man förstås kunna prata om den med de speciella termer som hör till. Det som kan vara intressantare att titta närmare på är de japanska ord som används som slangord utan att direkt vara kopplade till en viss aktivitet eller ett kulturområde.

Interjektioner och liknande ord är den absolut vanligaste ordtypen som används på det viset. En första tanke hos mig, som har en viss erfarenhet av animegenren, är att en förklaring till detta kan vara att det är just sådana typer av ord som är lättast att lära sig när man tittar på serier med japanskt tal. Ord som *arigatou* (”tack”), *hai* (”ja”) och *gomenasai* (”förlåt”), är ord som ofta finns med i

serierna. De förekommer också ofta ensamma och blir då lättare att höra, samtidigt som de sägs med mycket känsla och på så vis blir viktiga för handlingen. Allt detta kan göra att den typen av ord är lättare att snappa upp och lära sig än andra japanska ord som förekommer mer sällan och kanske i mitten av en lång mening så att man inte så lätt kan urskilja vilket ord som är vilket.

Japanska titlar och titelsuffix är en annan kategori av ord som är vanliga. Även om det finns svenska motsvarigheter för vissa av dessa ord är användningen av titlar i Japan så omfattande och komplicerad att det blir svårt att jämföra orden med deras svenska motsvarigheter. Att inte lägga till ett artighetssuffix efter någons namn i Japan kan ses som ett socialt brott, en grov brist på respekt. Dock verkar inte användningen av dessa ord inom svensk-japansk subkultur vara lika strikt som i den japanska kulturen. Det verkar snarare som att titlarna används som ett sätt att benämna sina vänner med smeknamn, ibland skämtsamt familjära i en handling som jag tolkar som ett bevis på gillande och närhet till den person som blir kallad "storasyster" eller "lillebror" av sin vän.

Något som är typiskt bland mina informanternas sätt att kommunicera är, som tidigare nämnts, att de är nytänkande och experimenterande vad gäller språk. När det gäller stavning verkar de inte alltid vara säkra på hur ett ord stavas men provar ändå eller gör sig till med oseriösa versioner av ett ord. Vad gäller morfologi varierar böjningsformerna mellan svenska och engelska och informanterna använder flera olika sätt att göra sammansatta ord. De bildar egna ord och varierar ibland hur de själva använder orden, med olika stavningar, böjningar och kortformer, och det verkar som om de väljer det som känns bäst för stunden snarare än att hålla sig till en allmän norm.

Mycket av det som nämnts ovan som typiskt för den svensk-japanska subkulturen; användandet av aktivitetstypiska ord, mängder med slangord, ofta lånord samt nytänkande och experimenterande med språket, är alla kriterier som man skulle kunna säga beskriver det typiska ungdomsspråket. Även ordtyperna som interjektioner, ljudhärmande ord, utfyllnadsord, familjära titlar och personord och så vidare är just de ordtyper som utmärker ungdomars språkande. Det är ofta ord som är förknippade med känslor, ord som används i dagligt talspråk för att markera attityder, men också för att visa bekräftelse och kontrollera turtagning och liknande i samtalen. Deltagarna i studien använder också det typiska nätspråket med alternativ till kroppsspråk och röstbetoning som versaler, tecken, smileys och dylikt. Det som är intressant är hur den svensk-japanska subkulturen utmärker sig från andra grupper av ungdomar genom att välja just *japanska ord* som slangord, interjektioner, personord och så vidare. Det är också dessa ord som oftast förstärks med versaler, förlängs med flera vokaler och liknande. Kanske kan man förstå det som en slags flaggning där de tecken man använder får visa att det är ett annat språk man använder, men man skulle lika gärna kunna säga att det är ett sätt att lägga fokus på just de japanska orden och uttrycken. Det är ju ofta just dessa ord som står i centrum och är viktiga för den specifika känslan i

samtalet.

I ljuset av den interaktionella sociolingvistik och med grund i tidigare forskningsresultat blir det tydligt hur deltagarna i denna studie väljer att använda vissa ord och på så vis konstruerar en egen stil. Denna stil blir en del i varje individs egen ideolekt och blir möjlig att använda i de sammanhang där det passar. På så vis framhålls identiteten som "Japan-nörd" (eller som *otaku*, *animefan*, *cosplayare*, *lolita* o.s.v.) närhelst individen vill det och i en grupp av likasinnade (till exempel i olika forum på internet där man vet att man har ett stort nätverk av människor som delar ens intresse) kan detta bli som en markör för identifikation och gemenskap. Det är alltså, så som jag tolkar det, alla de ord som jag har lyft fram (och fler än så) som är just de där viktiga markörerna som håller ihop den svensk-japanska subkulturen och dess utövare i en språkgemenskap och därmed i en starkt sammanhållen gruppidentitet.

Varför är det då just japanskan som blivit det långivande språket? Varför har den japanska populärkulturen blivit så populär från första början i Sverige? Det finns många frågor som vore intressanta att utreda ytterligare men som inte kan få en så stor plats i denna studie. Dock kan jag nämna begreppen *reception* och *sekundär socialisation* som möjliga förklaringsmodeller. Redan i låg ålder har många fått en kontakt med japanska serier genom till exempel *Sailor Moon* eller *Pokemón*. Serierna är, som tidigare blivit förklarade, konstruerade för att skapa känslor och identifiering med karaktärerna genom sina "söta" bilder och tilltalar dagens ungdomar med teman som berör djupt, frihet att överskrida könsgränser o.s.v. Genom att många serier ses med japanskt tal påverkas man av det japanska språket och får en positiv attityd till det. Fansen beskriver japanskan som ett "vackert" och "gulligt" språk. Det är "lätt att lära sig" och låter "snyggare" i sångtexter (Utbildningsradion, 2009). Japanskan får hög status bland de som är intresserade av japansk populärkultur och det blir då naturligt att "låna" ord därifrån.

En annan positiv sak som "Japan-fans" ibland framhäver med japanskan och hela den japanska kulturen är att det är *annorlunda*. "COSPLAY – Because being NORMAL is BORING" står det i presentationen av gruppen "cosplayare" där studiens deltagare är med. Många känner sig kanske redan annorlunda än den "normala" svensken och finner en stolthet i att inte följa omvärldens alla normer. Man vill vara just annorlunda, klä sig uppseendeväckande och prata på ett sätt som inte alla förstår. Därmed identifierar man sig med en kultur som inte hör till majoritetsbefolkningen, samtidigt som det kan vara ett sätt att opponera mot den "tråkiga" vuxenvärlden.

Här kan begreppet *ackommodation* fungera som en möjlig förklarings teori. Deltagarna i subkulturen ackommoderar, både divergent mot det övriga samhället, men också konvergent gentemot övriga gruppmedlemmar och även mot det japanska samhället och den japanska kulturen.

Man kan förklara det som ungdomsmentalitet där ungdomarna medvetet distanserar sig från vuxenvärlden och därmed det svenska språket och dess normer genom att införliva ett främmande språk som de vuxna inte har förståelse av på samma sätt. Samtidigt uttrycker det en identifikation och en längtan efter att tillhöra en annan, kanske idealiserad språkgemenskap som ungdomarna själva inte har direktkontakt med. Detta kan inte beskrivas som något annat än ett unikt fenomen som är svårt att jämföra med något annat. Språket japanska är inget som är obligatoriskt att lära sig i skolorna och det är förhållandevis få som pratar det i Sverige. Kommunikation mellan svenska och japanska ungdomar lär vara minimal. Det är istället fiktiva karaktärer som står för det språkbruk som de svenska subkulturdeltagarna ackommoderar sig till och det är de fiktiva världarna som de på så vis vill visa tillhörighet till. Det tycker jag visar vilken enorm kraft populärkultur och kanske först och främst fiktiva historier och världar kan ha på människor. Det är en kraft som skapar hängivna fans, som inspirerar till att både konsumera och producera och som slutligen, vilket görs tydligt i denna studie, kan påverka människors språk.

3.1. Avslutande ord

"Fukai na muri ni, kimi gari utara, hitori danai.

Your eyes are screaming my name.

[...] Itsu no hika kono yume owararu kana,

afureteta namida wo ki wo ota.

Jag jagar drömmen som blev sann.

Kimi ga ita."

Sångtexten ovan kommer från låten "Dawn of dreams" skriven av artisten YOHIO som nämnts tidigare²³. Han är själv deltagare i den svensk-japanska subkulturen och har lärt sig japanska flytande bland annat genom att titta på anime²⁴. Många av hans låtar är helt på japanska medan andra är på engelska med japanska ord som inslag. Låttextern i "Dawn of Dreams" blandar meningar och ord på både japanska, engelska och svenska. Man skulle kunna säga att YOHIO som artist uppmuntrar just den språkblandning som undersökningen ovan har visat är en stor del av den svensk-japanska subkulturen och något som håller den samman.

Den svensk-japanska subkulturen är idag en rörelse som blir allt större och frågan är om man verkligen kan tala om en "subkultur" när det verkar som att de flesta tonåringar har någon form av relation till anime-serier och så gott som alla svenskar känner till (och gillar) märken som Hello

23 Från skivan "Reach the Sky" som kom ut 2012.

24 KP-webben, 8 januari 2013, <http://kpwebben.se/Lasa/Noje/I-Sverige-ar-det-nastan-bara-fokus-pa-mina-klanningar->

Kitty och artister som YOHIO. Den enorma kulturströmningen från Japan blir allt större vilket skulle kunna betyda att det japanska språket kommer att påverka svenskan mer i framtiden. Vem vet, vissa av lånorden som tagits upp i denna studie kanske faktiskt kommer att bli kvar som etablerade ord i det svenska språket så småningom.

Min undersökning har inte kunnat visa mycket mer än en bråkdel av den kommunikation som pågår inom en viss subkultur, utan att säkert kunna generalisera resultatet och få det att beskriva alla deltagares språkanvändning. Jag har inte heller haft högre ambitioner än så och det är inte meningen att undersökningens resultat ska tolkas som en beskrivning av hur kommunikationen ser ut bland alla som är intresserade av japansk populärkultur. Det undersökningen visar är snarare ett exempel på hur det kan se ut och en indikation på att företeelser som språkblandning, samt slanguttryck och lånord från språket japanska tillsammans bildar ett intressant fenomen i det svenska språket värt att lägga ytterligare tid och resurser på i framtiden.

Nästa steg skulle kunna vara forskning om hur utbredd detta fenomen är och hur många som känner till de ord och uttryck som redovisats i mitt resultat. Man skulle även kunna göra djupare intervjuer med deltagare i subkulturen för en kvalitativ forskning som förklarar frågor som "varför", frågor som jag försökt besvara i min diskussion men inte haft några starkare belegg för. De japanska orden och uttryckens funktion i kommunikation som annars sker på svenska kan vara intressant att forska mer i, kanske för att få en uppfattning om ifall det är sannolikt att ord som dessa kommer att få en större spridning och kanske inkluderas mer i det svenska språket i framtiden. Om inte annat bör det finnas intresse för fortsatta studier med målet att få en inblick i en unik språksituation i en färgglad och spännande kultur som bara väntar på att utforskas ytterligare.

4. Referenslista

Litteratur:

- Bellander, Theres (2010). *Ungdomars dagliga interaktion: En språkvetenskaplig studie av sex gymnasieungdomars bruk av tal, skrift och interaktionsmedier*. (Doktorsavhandling). Uppsala: Institutionen för nordiska språk.
- Eckert, Penelope (1989). *Jocks and burnouts. Social categories and identity in the high school*. New York: Teachers college. Columbia University.
- Einarsson, Jan (2009). *Språksociologi*, Andra upplagan, Lund: Studentlitteratur.
- Gunnarsdotter Grönberg, Anna (2004). *Ungdomar och dialekt i Alingsås*. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis.
- Kotsinas, Ulla-Britt (2004). *Ungdomsspråk*, Tredje upplagan, Uppsala : Hallgren & Fallgren.
- Persson, Linnea (2008). *Bimbosar, datear, och loggos: Om svensk pluralböjning av engelska lånnord*. [Elektronisk resurs]. (Studentuppsats). Uppsala universitet. Uppsala: Institutionen för nordiska språk. Tillgänglig på Internet: <http://uu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:132218>
- Quist, Pia (2005). *Stilistiske praksisser i storbyens heterogene skola. En etnografisk og sociolingvistisk undersøgelse af sproglig variation*. Nordisk Forskningsinstitut, afd. For dialektforskning. Københavns Universitet. Köpenhamn.
- Sharp, Harriet (2001). *English in spoken swedish : a corpus study of two discourse domains*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International.
- Strömberg, Fredrik (2008). *Mangabiblioteket : introduktion till den asiatiska seriekulturen*. Lund: BTJ förlag.

Elektroniska källor:

- Dagbladet, 10 mars 2013, "Svenska folkets favorit". <http://dagbladet.se/nyheter/1.5664764-svenska-folkets-favorit> 2013-05-23
- Dayviews: www.dayviews.com
- Konfacon.se: <http://www.konfacon.se/> 2013-04-18
- Konvent.se: <http://konvent.se/kalender/> 2013-04-18

KP-webben, 8 januari 2013: "I Sverige är det nästan bara fokus på mina klänningar."

<http://kpwebben.se/Lasa/Noje/I-Sverige-ar-det-nastan-bara-fokus-pa-mina-klanningar->
2013-05-23

Radar, 3 februari 2013, <http://radarmagazine.se/radar-moter-yohio/> 2013-05-23

Urban Dictionary: www.urbandictionary.com

Utbildningsradion 2009: I love språk - samtal: Varför är vi intresserade av japanska? [elektronisk resurs] Tillgänglig på Internet: <http://www.ur.se/Produkter/151110-I-love-sprak-samtal-Varfor-ar-vi-intresserade-av-japanska>

Utbildningsradion 2010: Barnministeriet, dokumentär: Annorlunda. Tillgänglig på internet: <http://www.ur.se/Produkter/155290-Barnministeriet-Dokumentar-Annorlunda>